

Informačný list predmetu

Akademický rok 2024/2025

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KEAMS/meMIKAF-J/22
Názov predmetu	Mimoeurópske kultúry (Afrika)
Rozsah	1P + 1S
Počet kreditov	3
Vyučujúci	Mgr. Pavel Miškařík, PhD. (prednášajúci), Doc. PhDr. Marwan Al Absi, CSc. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Aktívna účasť na prednáškach (10%), ústna skúška (90%)

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):

A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami < 92-100 % >

B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami < 83-91 % >

C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky < 74-82 % >

D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby < 65-73 % >

E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám < 56-64 % >

FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta < 0-55 % >

Záverečné hodnotenie

Aktívna účasť na prednáškach (10%), ústna skúška (90%)

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):

A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami < 92-100 % >

B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami < 83-91 % >

C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky < 74-82 % >

D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby < 65-73 % >

E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám < 56-64 % >

FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta < 0-55 % >

Výsledky vzdelávania

Študent na prednáškach získa:

1. Vedomosti: o historických, politických, kultúrnych, ekonomických a sociálnych reáliách na africkom kontinente.
2. Zručnosti: Prostredníctvom analýzy prípadových štúdií pochádzajúcich z rozličných názorových smerov vo vedeckom skúmaní Afriky si študenti osvoja kritické nahliadanie na spôsob, akým bola Afrika reprezentovaná vo vedeckom diskurze v minulosti a akým spôsobom tieto predstavy ovplyvňujú naše nahliadanie na ľudí pochádzajúcich z tohto kontinentu až do súčasnosti. Študenti sa na konkrétnych prípadoch naučia, akými spôsobmi je možné pristupovať k štúdiu afrických kultúr, ktoré oblasti výskumu sú pre etnografa zaujímavé a vhodné na jeho vlastný výskum, s akými problémami sa pri vlastnom výskume v

Afrike môže stretnúť, atď'..

3. Profesijné kompetencie: absolventi kurzu si môžu nájsť potencionálne uplatnenie v zamestnaniach ktoré sa zaoberajú ochranou a prezentáciou kultúrneho dedičstva či už v Afrike alebo inde vo svete, získajú znalosti potrebné pre vykonávanie relevantných etnologických, antropologických alebo sociologických výskumov či už v oblasti vedy alebo privátnom sektore.

4. Prenositel'né kompetencie: Študenti si na prednáškach osvoja schopnosť relevantne vedecky argumentovať, kriticky prehodnocovať informácie, čítať dobové zdroje takým spôsobom, aby si uvedomovali kým a za akým účelom boli produkované. Študenti si na prednáškach zlepšia svoje komunikačné a metakognitívne schopnosti a zároveň si zlepšia aj svoje organizačné schopnosti.

Stručná osnova predmetu

Jednotlivé bloky prednášok sa budú venovať nasledujúcim témam:

Reprezentácia Afriky a diskurz o Afrike (diskurz o imperiálnej predstavivosti; chybné názory o tzv. novom afrocentrizme; vzťah medzi mocou a produkciou vedomostí o odlišných populáciách)
Od kmeňa k etnicite – príbuzenstvo a sociálna organizácia (príbuzenská organizácia u Nuerov; ilúzia kmeňa; etnicita v africkom prostredí) # Ekonomika ako kultúrny systém (formy produkcie v Afrike; porovnanie tradičnej ekonomiky Lelov a Bushongov; ekonomika dobytku u pastorálnych Nuerov) # Lovecko-zberačské spoločnosti v Afrike (Bambuti – Pygmejovia zo severovýchodného Konga; reprezentácie Sánov v historickom diskurze; konfrontácie agrikultúrnych a lovecko-zberačských spoločností) # Čarodejníctvo, veda a racionalita (koloniálne záznamy pojednávajúce o magických rituáloch; čarodejníctvo ako explikačná schéma; morálna ekonómia čarodejníctva) # Predkovia, bohovia a filozofia náboženstva (diela Marcela Giauleho; africká filozofia, mýtus a realita; predkovia v roli starejších v Afrike) # Umenie, estetika a kultúrne dedičstvo (africké umenie; vtipné masky a vážna politika u Igbov; moderné africké umenie – objektívna kategória alebo konštrukt západu?; súčasné hudobné trendy na swahilskom pobreží) # Gendrové štúdie o Afrike (ekonómia polygamie; „zasadnutie si na muža“ - politická inštitúcia Igbov; testy na panenstvo u Zuluov v Juhoafrickej republike) # Kolonizácia Afriky (základné východiská; analýza britského systému spravovania kolónií; vplyv kolonializmu na rozvoj miestnych populácií; vynájdenie „tradičie“ v afrických kolóniách; reprezentácia Afriky v dielach kolonizátorov) # Národy a nacionalizmus v Afrike (nacionalizmus a národná kultúra v Afrike; hnutie Négritude; hnutie Mau Mau; etnicita v Afrike) # Násilná zmena – konflikt a vysťahovalectvo (rituálna rebélia v juho-východnej Afrike; vojna v Sierra Leone; genocída v Rwande; rekonštrukcia sociospirituálneho sveta u vysťahovalcov z Mozambiku) # Rozvoj, vládnutie a globalizácia (urbánny život v zambijskom medenom páse; rozvojová pomoc a štrukturálne násilie – Rwanda; „nigérijské scam“ ako reakcia na globalizáciu; štátna politika v Afrike)

Sylabus predmetu

Jednotlivé bloky prednášok sa budú venovať nasledujúcim témam:

Reprezentácia Afriky a diskurz o Afrike (diskurz o imperiálnej predstavivosti; chybné názory o tzv. novom afrocentrizme; vzťah medzi mocou a produkciou vedomostí o odlišných populáciách)
Od kmeňa k etnicite – príbuzenstvo a sociálna organizácia (príbuzenská organizácia u Nuerov; ilúzia kmeňa; etnicita v africkom prostredí) # Ekonomika ako kultúrny systém (formy produkcie v Afrike; porovnanie tradičnej ekonomiky Lelov a Bushongov; ekonomika dobytku u pastorálnych Nuerov) # Lovecko-zberačské spoločnosti v Afrike (Bambuti – Pygmejovia zo severovýchodného Konga; reprezentácie Sánov v historickom diskurze; konfrontácie agrikultúrnych a lovecko-zberačských spoločností) # Čarodejníctvo, veda a racionalita (koloniálne záznamy pojednávajúce o magických rituáloch; čarodejníctvo ako explikačná schéma; morálna ekonómia čarodejníctva) # Predkovia, bohovia a filozofia náboženstva (diela Marcela Giauleho; africká filozofia, mýtus a realita; predkovia v roli starejších v Afrike) # Umenie, estetika a kultúrne dedičstvo (africké umenie; vtipné masky a vážna politika u Igbov; moderné africké umenie – objektívna kategória

alebo konštrukt západu?; súčasné hudobné trendy na swahilskom pobreží) # Gendrové štúdie o Afrike (ekonómia polygamie; „zasadnutie si na muža“ - politická inštitúcia Igbov; testy na panenstvo u Zuluov v Juhoafrickej republike) # Kolonizácia Afriky (základné východiská; analýza britského systému spravovania kolónií; vplyv kolonializmu na rozvoj miestnych populácií; vynájdenie „tradície“ v afrických kolóniách; reprezentácia Afriky v dielach kolonizátorov) # Národy a nacionalizmus v Afrike (nacionalizmus a národná kultúra v Afrike; hnutie Négritude; hnutie Mau Mau; etnicita v Afrike) # Násilná zmena – konflikt a vysťahovalectvo (rituálna rebélia v juho-východnej Afrike; vojna v Sierra Leone; genocída v Rwande; rekonštrukcia sociospirituálneho sveta u vysťahovalcov z Mozambiku) # Rozvoj, vládnutie a globalizácia (urbánny život v zambijskom medenom páse; rozvojová pomoc a štrukturálne násilie – Rwanda; „nigérijské scamy“ ako reakcia na globalizáciu; štátna politika v Afrike)

Odporúčaná literatúra

APPIAH, K. A. 1997. Europe Upside Down: Fallacies of the New Afrocentrism. In: GRINKER, R.; STEINER, Ch. B. (eds.), Perspectives on Africa: a Reader in Culture, History, and Representation, str. 728 – 731. # AUSTEN, R. 1993. The Moral Economy of Witchcraft. In: COMAROFF, J. and J. L. (eds.): Modernity and its Malcontents: Ritual and power in Postcolonial Africa. Str. 89 – 110. # BAYART, J-F. 2009. The State in Africa: The Politics of the Belly. Cambridge: Polity. ISBN 97807456443700. # BERMAN, B. J. 1991. Nationalism, Ethnicity, and Modernity: The Paradox of Mau Mau. In: Canadian Journal of African Studies Vol. 25, No. 2, str. 181-206 # COMAROFF, J. and J. 1997. Africa observed: Discourses of the Imperial Imagination. In: GRINKER, R.; STEINER, Ch. B. (eds.), Perspectives on Africa: a Reader in Culture, History, and Representation, str. 689 – 703 # DOUGLAS, M. 1962. Lele Economy Compared with the Bushong. In: BOHANNAN, P. & DALTON, G. (eds.): Markets in Africa, str. 211-233 # EVANS-PRITCHARD, E. E. 1940. The Nuer: A Description of the Modes of Livelihood and Political Institutions of a Nilotic People. Oxford: Clarendon Press. ISBN 9780195003222. # EVANS-PRITCHARD, E. E. 1976. Witchcraft, Oracles and Magic Among Azande. Oxford: Clarendon Press. ISBN 9780198740292. # GRIAULE, M. 1975. Conversation with Ogotemmeli: An Introduction to Dogon Religious Ideas. London: International African Institute. ISBN 9780195198218. # GRINKER, R. R. 1994. Houses in the Rainforest: Ethnicity and Inequality Among Farmers and Foragers in Central Africa. Los Angeles: University of California Press. ISBN 9780520089754. # HOUNTONDJI, P. 1996. African Philosophy, Myth and Reality. Bloomington: Indiana University Press. ISBN 9780253210968. # HUTCHINSON, S. 1992. The Cattle of Money and the Cattle of Girls among the Nuer, 1930-83. In: American Ethnologist vol. 19, No.2, str. 294-316. # KOPYTOFF, I. 1971. Ancestors as Elders in Africa. In: Africa Vol.41, Issue 2, str. 129-142. # LECLERC-MADLALA, Suzanne 1997. Virginity Testing: Managing Sexuality in a Maturing HIV/AIDS Epidemic. In: GRINKER, R.; STEINER, Ch. B. (eds.), Perspectives on Africa: a Reader in Culture, History, and Representation, str. 411-422. # LIVINGSTONE, D. 1997. Conversation on Rain-making. In: GRINKER, R.; STEINER, Ch. B. (eds.), Perspectives on Africa: a Reader in Culture, History, and Representation, str. 245-249. # MIŠKAŘÍK, P. 2021. Different paths towards identity in Africa. DOI DOI 10.1080/00938157.2021.1919366 In: Reviews in Anthropology. # MUDIMBE, V. Y. 1988. The Invention of Africa: Gnosis, Philosophy, and the Order of Knowledge. Bloomington: Indiana University Press. ISBN 9780253204684. # OGUIBE, O. 1995. Art, Identity, Boundaries: Postmodernism and Contemporary African Art. In: NKA Journal of Contemporary African Art no. 3, str. 26 -33. # OTTENBERG, S. 2006. Humorous Masks and Serious Politics among the Afikpo Igbo. In: OTTENBERG, S.: Igbo Art and Culture, str. 47-67. # HOBBSAWN, E. & RANGER, T. 2012. The Invention of Tradition. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 9781107604674 # SENHOR, L. S. 1997. Négritude: A Humanism of the Twentieth Century. In: GRINKER, R.; STEINER, Ch. B. (eds.), Perspectives on Africa: a Reader in Culture, History, and Representation, str. 477-484. # SOLWAY, J. & LEE, R. 1990. Foragers, Genuine or Spurious? Situating the Kalahari San in History. In: Current Anthropology Vol. 31, No. 2, str. 109-146. # VAIL, L. 1991. The Creation of Tribalism in Southern Africa. Los Angeles: University of California Press. ISBN 9780520074200.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský

Poznámky

- časová záťaž študenta: 90 hodín, z toho:

Prezenčné: 24 hodín

samoštúdium: 66 hodín

aktualizácia informácií, práca s legislatívou: 0 hodín

príprava a vyplňovanie tlačív a formulárov: 0 hodín

iné: príprava na prednášky: 0 hodín